

OSAKOKO - Osallistava korkeakoulutettujen kotoutuminen

Projektiryhmä: Inkalotta Nuotio-Osazee (TEM), Venla Salmi (OM), Saara Leppinen (STM) ja Pauliina Eskola (SM).

Sparraajat: Anne Kolehmainen (OPH) ja Satu Meriluoto (OPH).

Projektin toimeksianto ja tavoitteet:

Toimeksianto: miten voimme auttaa aikuisia maahanmuuttaneita pääsemään paremmin kiinni työelämään jatkuvan oppimisen avulla?

- Mitkä ovat toimivia keinoja korkeasti koulutettujen työllistymisen edistämiseksi muissa maissa ja mitä voimme niistä oppia?
- Kuinka eri toimijoilla (ml. yrityksillä) voisi olla osallistavampi rooli korkeakoulutettujen maahanmuuttaneiden osaamisen hyödyntämisessä ja työllistymisen tukemisessa?
- Minkälaisia kokemuksia on työharjoitteluista ja niiden työllistymisvaikutuksista?

Tavoite: löytää hyviä käytäntöjä ja tarjota syötteitä heille, jotka työskentelevät kotoutumisen tukemisen parissa.

OSAKOKO-projektin **yhteistyökumppanina toimi International Working Women of Finland (IWWOF)**, jonka jäseniä haastateltiin projektin alussa. Haastattelun sekä useiden asiantuntijatapaamisten kautta selvitettiin, mitkä ovat ne keskeiset haasteet, jotka vaikeuttavat korkeasti koulutettujen maahanmuuttaneiden työllistymistä Suomessa. Havaitimme muun muassa, että Suomessa eri toimijoita on runsaasti - toiminnassa on päällekkäisyyttä ja hajanaisuutta. Palvelut/palvelupolut ovat osin hitaita ja kankeita. Yritysten ja säätiöiden rooli toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa on suhteellisen vaatimaton eivätkä myöskään maahanmuuttaneet henkilöt itse juurikaan osallistu työllisyyttä edistävien toimien suunnitteluun.

Pohdimme, miten näitä haasteita on ratkottu muissa maissa ja löytyykö ”menestystarinoita” tai hyviä käytänteitä muista maista. Benchmark-kohteeksi valikoitui Ruotsi ja siellä **Jobbsprånget-kokeilu** korkeasti koulutettujen maahanmuuttaneiden työllistymisen nopeuttamiseksi. Kokeilu perustuu neljän kuukauden työharjoitteluun yrityksissä. Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien ([IVA](#)) on ”välittäjänä” työvoimatoimiston sekä yrityksen välissä. Työpaikat saavat itse valita harjoittelijat hakemusten joukosta. Ohjelman rahoittajana toimivat Knut ja Alice Wallenbergin säätiö sekä valtio (Tillväxtverket). 70 % harjoitteluohjelmassa mukana olleista on saanut työpaikan heti työharjoittelujakson jälkeen.

Virtuaalinen benchmark-matka tuotti Jobbsprånget-hankkeeseen tutustumisen ohella myös muita kiinnostavia havaintoja (erityisesti Tukholman kaupungin tuore verkostohanke Integrationspakten) eri toimijoiden työstä maahanmuuttaneiden työllistämiseksi. Yhteisiä elementtejä toiminnassa olivat:

- Painopiste verkostoitumiseen ja viestintään
- Aktiivinen yhteistyö yrityssektorin kanssa
- Nopeat reitit harjoitteluun/työllistymiseen
- Toiminnan jatkuva seuranta ja kehittäminen kertyneen tiedon pohjalta

Järjestimme benchmark-matkamme jälkeen **yhteiskehittämistyöpajan** kotouttamisen parissa toimiville 23.4. Työpajassa keskusteltiin havainnoista mm. Ruotsissa toteutettujen kokeilujen perusteella.

Projektityömme perusteella kootut suositukset:

1. Parempaa koordinaatiota toimintaa toteuttavien tahojen välillä – sirpaleisuudesta yhteistyöhön ja yhteiskehittämiseen
2. Viranomaisten ja yritysten välisen yhteistyön systemaattinen lisääminen
3. Työmarkkinaosapuolet ja säätiöt yhteiskehittämistyöhön mukaan
4. Korkeasti koulutettujen tosiasiallisen osaamisen tunnistaminen työelämän ehdoilla
5. Maahanmuuttaneet mukaan toiminnan suunnitteluun – kokemukset ja asiakkaan näkökulma palvelumuotoiluun
6. Aktiivinen asennetyö monimuotoisen työelämän rakentamisessa
7. Kansainvälisen yhteistyön lisääminen (esim. Helsinki-Tukholma)